

Програми на Европейския Съюз за подкрепа на МСП

**Преглед на основните възможности за финансиране,
предлагани за европейските МСП**

януари 2012 г.

Въведение

Европейският съюз предоставя подкрепа на европейските малки и средни предприятия (МСП). Тя се предлага в различни форми като грантово финансиране, заеми, а в някои случаи и като гаранции. Подкрепата се предоставя пряко или по линия на програми, управлявани на национално или регионално равнище, например такива по линия на Структурните фондове на Европейския съюз. МСП могат да се възползват и от серия мерки за оказване на нефинансово съдействие под формата на програми и услуги за подпомагане на бизнеса.

Настоящото ръководство цели да представи европейските програми, предлагани за МСП и съдържа кратка информация, както и основните интернет страници за всяка програма. Моля, обърнете внимание на това, че настоящото ръководство не е изчерпателно.

Схемите за оказване на съдействие са разделени в следните четири категории:

1. Тематични възможности за финансиране

Подобно финансиране в по-голямата си част е тематично с оглед на специфични цели – околна среда, научни изследвания, образование – замислено и прилагано от различни отдели на Европейската комисия. МСП или други организации обикновено могат да кандидатстват пряко по програмите, при условие, че представят устойчиви, транснационални проекти с добавена стойност. В зависимост от програмата, кандидатите могат да бъдат индустриални обединения, търговски сдружения, организации в подкрепа на бизнеса и/или консултанти.

Като основно правило се прилага принципът на съфинансирането: подкрепата, оказана от Европейския съюз, обикновено се състои от субсидии, които покриват само част от разходите по проекта.

2. Структурни фондове

Структурните фондове (Европейският фонд за регионално развитие [ЕФРР] и Европейският социален фонд [ЕСФ]) представляват най-мащабните инструменти за финансиране на Общността, от които МСП могат да се възползват по линия на различни, изпълнявани на регионално равнище, тематични програми и инициативи на Общността. Бенефициентите на Структурните фондове получават пряк принос за финансиране на своите проекти.

Обърнете внимание, че управлението на програмите и селекцията на проектите се осъществяват на национално и регионално равнище.

3. Финансови инструменти

По-голямата част от финансовите инструменти са достъпни единствено непряко, посредством национални финансови посредници. Значителен брой се управляват от Европейския инвестиционен фонд.

4. Подкрепа за интернационализацията на МСП

В по-широк план те включват предоставянето на помощ на посреднически организации и/или на публични власти в сферата на интернационализацията, с цел да оказат съдействие на МСП в достъпа им до пазарите извън територията на ЕС.

5. Къде мога да получа съдействие на място?

Информация относно мрежа Enterprise Europe Network, предлагаща стопанска подкрепа в държавите-членки.

 = Повече информация

1. Възможности за финансиране

Околна среда, енергетика и транспорт

✓ LIFE +

Тази програма е разделена в три направления:

- Природа и биологично разнообразие
- Политика и управление на околната среда
- Информация и комуникации

За периода 2007-2013 г., бюджетът, предвиден за програма LIFE+, възлиза на 2,1 милиарда евро. МСП биха могли да получат достъп до финансиране по програма LIFE+ както от дела от средствата, управлявани централно от Европейската комисия, така и от тези, управлявани от националните агенции.

За допълнителна информация: <http://ec.europa.eu/environment/life/funding/lifepius.htm>

По отношение на други източници на финансиране в сферата на околната среда, моля, посетете страниците в интернет на Генерална дирекция "Околна среда": http://ec.europa.eu/environment/funding/intro_en.htm

✓ Рамкова програма "Конкурентноспособност и иновации" (ПКИ)

"Рамковата програма за конкурентноспособност и иновации" (ПКИ) представлява съгласуван и интегриран отговор с оглед целите на обновената Лисабонска стратегия за растеж и трудова заетост. Със срок на изпълнение 2007-2013 г., програмата разполага с бюджет в размер на 3,6 милиарда евро.

Що се отнася до проблемите на околната среда и енергетиката, ПКИ включва:

а) Програма „Предприемачество и иновации (ППИ), която съдържа еко-иновативен компонент, със заделен бюджет в размер от приблизително 430 милиона евро. Целта е овладяване на пълния потенциал на технологиите в областта на околната среда за нейната защита, съпроводено от принос към конкурентноспособността и икономическия растеж;

б) Програма "Интелигентна енергия – Европа" (ИЕЕ), за която са заделени близо 727 милиона евро. Програма "Интелигентна енергия - Европа" включва дейности за повишаване на разбирането и търсенето на енергийно-ефективни решения, популяризиране на възобновяемите източници на енергия и енергийната

диверсификация, както и стимулиране на диверсификацията на горива и енергийна ефективност в сектора на транспорта.

в) Програма за подпомагане на политиката по отношение на Информационните и комуникационни Технологии (ППП-ИКТ) , с приблизителен бюджет от €730 милиона. Финансирането е предназначено главно за пилотни проекти, с участието на публични и частни организации. Целта е, чрез широкото разпространение и най-добра употреба на ИКТ, включително по отношение на енергийната ефективност и интелигентната мобилност, да се насърчат иновациите и конкурентноспособността.

За допълнителна информация: http://ec.europa.eu/cip/index_bg.htm

✓ Марко Поло II (2007-2013 г.)

Програмата "Марко Поло" цели да намали претоварването на пътните артерии, да подобри функционирането на системата за транспортиране на товари в рамките на Общността в екологичен план, както и да даде тласък на интермодалността, като по този начин допринесе за изграждане на една ефективна и устойчива транспортна система. За постигането на тази цел, по линия на програмата се предоставя подкрепа за дейности в сферата на товарните превози, логистиката, както и на други съответни пазари, включително морски магистрали и мерки за избягване на натоварените транспортни трасета. Бюджетът на програмата за периода 2007-2013 г. е 400 милиона евро.

За допълнителна информация: http://ec.europa.eu/transport/marcopolo/index_en.htm

За да получите по-подробна информация относно европейската политика в областта на енергетиката и транспорта, моля, посетете интернет страниците на Генерална дирекция "Енергетика" и Генерална дирекция "Транспорт":

http://ec.europa.eu/dgs/energy/index_en.htm

http://ec.europa.eu/dgs/transport/index_en.htm

Иновации и научни изследвания

✓ Седма рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие (2007-2013 г.)

Седмата рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие (РП7) обръща специално внимание на МСП, чрез различните си програми : “Сътрудничество” (с бюджет от приблизително 32,3 милиарда евро), “Идеи” (с бюджет от приблизително 7,5 милиарда евро), “Хора” (с бюджет от приблизително 4,7 милиарда евро) и “Капацитети” (с бюджет от приблизително 4 милиарда евро).

Насърчаване на участието на МСП в програма „Сътрудничество”	Активното участие на МСП във всички дейности в областта на научните изследвания се насърчава активно. Насърчава се и участието на МСП в Съвместните технологични инициативи (СТИ), в случаите, в които това бъде сметено за целесъобразно.
МСП могат да участват и в програма "Идеи"	Подобно на всички други организации, изследователските екипи от МСП могат да се съревновават на базата на високи достижения.
Потенциала от персонал при научните изследвания и технологията по програма "Персонал"	По-специално внимание се отделя на насърчаване повишаването степента на участие на МСП в “Индустриални/ академични партньорства и пътеки”.
Компонент "Изследвания в полза на МСП" на програма "Капацитети"	Компонент „Изследвания в полза на МСП” цели да укрепят капацитета за иновации на МСП и техния принос към развитието на нови технологично-базирани продукти и пазари. Индикативният бюджет за специално насочени към МСП дейности възлиза на приблизително 1,3 милиарда евро.

За допълнителна информация: http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

За по-подробна информация относно европейската политика в областта на научноизследователската и развойната дейност, моля, посетете страницата в интернет на Генералната дирекция "Научноизследователска и развойна дейност":

http://ec.europa.eu/research/index_en.cfm

Информационна служба на Общността за изследователската и развойна дейност, **CORDIS**: <http://cordis.europa.eu>

"TechWeb за МСП" представлява електронен портал за МСП на Европейската комисия за научни изследвания, предоставящ информация и ресурси за технологично-ориентирани МСП, които желаят да кандидатстват за финансиране за научноизследователска дейност по линия на 7-ма Рамкова програма за научни изследвания: http://ec.europa.eu/research/sme-techweb/index_en.cfm.

Служба за съдействие в областта на изследванията на Генерална дирекция

"Научноизследователска и развойна дейност":

<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=enquiries>

На лице е списък на националните центрове за контакти за МСП (НКТ) по линия на РП7. Европейската комисия подкрепя тази мрежа с оглед предоставяне на практическа информация, съдействие и обучение за потенциални участници и изпълнители.

За допълнителна информация:

http://ec.europa.eu/research/sme-techweb/index_en.cfm?pg=support

http://ec.europa.eu/research/sme-techweb/index_en.cfm.

✓ Рамкова програма "Конкурентноспособност и иновации" (ПКИ)

"Рамковата програма за конкурентноспособност и иновации" (ПКИ) представлява съгласуван и интегриран отговор с оглед целите на обновената Лисабонска стратегия за растеж и трудова заетост. Със срок на изпълнение 2007-2013 г., програмата разполага с бюджет в размер на 3,6 милиарда евро.

По отношение на иновациите и информационните технологии, ПКИ се състои от две основни направления:

а) Програма "Предприемачество и иновации" (ППИ) цели да подобри условията за иновации, например обмена на най-добри практики между страните-членки и дейности, насочени към усъвършенстването, стимулирането и популяризирането на иновациите в предприятията. По линия на програмата се предоставя подкрепа за дейности, насърчаващи иновациите в специфични сектори, секторните обединения, публично-частните партньорства за иновации, както и ползването на техники за управление на иновациите.

б) Програма за подкрепа на политиката за ИКТ, **за която** са определени приблизително 728 милиона евро. Програма "ИКТ" цели да стимулира новите конвергентни пазари на електронни мрежи и услуги, медийното съдържание и цифровите технологии. По линия на програмата се предоставя и подкрепа за модернизацията на услугите от публичния сектор, което ще допринесе за повишаване на производителността и подобряване на качеството на услугите.

За допълнителна информация: http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm

За информация относно други програми и инициативи, допринасящи за развитието на информационното общество, моля, консултирайте се с интернет страницата на Генерална дирекция "Информационно общество": http://ec.europa.eu/information_society/index_en.htm

ЕВРИКА - мрежа за пазарно-ориентирана изследователска и развойна дейност

Еврика е паневропейска мрежа за пазарно-ориентирани организации в областта на индустриалните изследователски и развойни дейности, които допринасят за конкурентноспособността на европейските компании чрез създаване на връзки и мрежи за иновации в 36 страни. **Еврика** предлага на партньорите по проекти бърз достъп до цяло богатство от познания, умения и опит от цяла Европа и улеснява достъпа до националните публични и частни схеми за финансиране.

За допълнителна информация: <http://www.eurekanetwork.org/>

Освен това, програмата Eurostars осигурява финансиране, отговарящо на нуждите на малките предприятия, като подкрепя тяхното участие в международни проекти в сферата на научноизследователската дейност и иновациите.

За допълнителна информация: <http://www.eurostars-eureka.eu/>

Образование и обучение

✓ **Интегрирана програма за действие в областта на обучението през целия живот**

Интегрираната програма за действие в областта на обучението през целия живот за периода 2007-2013 г. обхваща четири специфични програми: Програма КОМЕНИУС в областта на общообразователни дейности, имащи отношение към училищата до завършване на горния гимназиален курс на обучение; програма ЕРАЗЪМ в областта на образованието и дейностите по обучение на университетско ниво; програма ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ по отношение на всички останали аспекти на професионалното образование и обучение; и програма ГРУНДВИГ в областта на образованието за възрастни. Програма ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ има най-непосредствено значение за предприятията, тъй като по нейна линия се предоставя подкрепа за иновативни транснационални инициативи, насочени към популяризиране на познанията, пригодността и уменията, необходими за успешна интеграция в трудовия живот и пълноценното упражняване на гражданските права.

За допълнителна информация:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc78_en.htm

✓ **„Еразъм” за млади предприемачи**

Тази програма е пилотен проект, иницииран от ЕС през 2009 г. Тя осигурява практически опит и финансова подкрепа на начинаещи предприемачи, които желаят да прекарат известно време в друга страна от ЕС и по този начин да се учат от предприемачи с опит. Целите на програмата са обмен на идеи, на опит и на информация между предприемачите, улесняване на достъпа до нови пазари и намирането на потенциални нови бизнес партньори в други страни от ЕС. Програмата е съфинансирана от ЕС, с общ бюджет от 4,3 милиона евро и покрива разходите за пътуването и за настаняването по време на престоя.

Допълнителни данни: <http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=bg>

http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/support_measures/erasmus/index.htm

Възможностите за финансиране в сферата на образованието и обученията в държави нечленки на ЕС са представени в Глава 4 Подкрепа за интернационализацията на МСП.

Култура и медии

✓ Програма „Култура“ за периода 2007 – 2013 г.

По линия на програма КУЛТУРА за периода 2007 – 2013 г. се предоставя грантово финансиране за културни проекти за сътрудничество във всички творчески и културни сфери (сценични, пластични и визуални изкуства, литература, културно наследство и история и т.н.). Програмата разполага с бюджет от 400 милиона евро за финансиране на проекти и инициативи, насочени към отбелязване на европейското културно многообразие и общото културно наследство посредством укрепване на трансграничното сътрудничество между културни оператори и институции. Тя има три основни цели: насърчаване на трансграничната мобилност на заетите в сферата на културата лица; укрепване на транснационалното разпространение на произведения на културата и художествени творби и засилване на межкултурния диалог.

За допълнителна информация:

http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/doc411_en.htm

Относно възможностите за финансиране на проекти в сферата на културата от други програми на ЕС :

http://ec.europa.eu/culture/eu-funding/doc2886_en.htm

Страницата, озаглавена “*Финансиране на програми*” в уебсайта на Генералната дирекция за образование и култура съдържа преглед на всички настоящи покани за представяне на предложения в областта на културата:

http://ec.europa.eu/education/programmes/calls/callg_en.html

✓ Програма „Медия“ за периода 2007 – 2013 г.

Програмата разполага с бюджет от 755 милиона евро за периода 2007 – 2013 г. и е насочена към обучението на професионалисти в медийната сфера; развитието на продуцентски проекти и компании; разпространението и популяризирането на кинематографичните творби и аудиовизуални програми, както и към подкрепа на кинематографичните фестивали. Тя предоставя грантово финансиране на МСП, които развиват дейност в тези области.

За допълнителна информация: http://ec.europa.eu/information_society/media/index_en.htm

2. Структурни фондове

Структурните фондове са предназначени за спомагане намаляването на диспропорциите в развитието на отделни региони, както и за повишаване нивото на икономическа и социална кохезия в рамките на Европейския съюз. На тази база, Европейската комисия съфинансира регионални проекти в страните-членки. Въпреки това е важно да се подчертае фактът, че пряката помощ, отпускана на МСП за съфинансиране на техните инвестиции е възможна единствено за икономически по-слабо развитите региони (така наречените “конвергентни региони”). В други региони приоритет имат действия, характеризирани се с висока степен на “ефекта на лоста” (напр., обучение в предприятия, услуги, свързани с предоставяне на подкрепа, бизнес инкубатори, механизми за трансфер на технологии, създаване на мрежи и др.) за разлика от пряката помощ, отпускана на конкретно МСП.

Моля, имайте предвид, че управлението на програмите и подбора на проектите се осъществява на национално и/или регионално равнище.

За периода 2007-2013 г. стратегията и ресурсите, върху които ще почива изпълнението на кохезионната политика (Европейски фонд за регионално развитие [ЕФРР], Европейски социален фонд [ЕСФ] и Европейски кохезионен фонд) са групирани съгласно три приоритетни цели, за които са заделени средства в общ размер на 347,41 милиарда евро.

- Конвергенция: ускоряване на икономическата конвергенция на по-малко развитите региони (81,54% от бюджета);
- Регионална конкурентност и заетост: укрепване на конкурентноспособността и привлекателността на регионите и подкрепа на работещите и дружествата за адаптиране към икономическите промени (15,94% от бюджета);
- Европейско териториално сътрудничество: укрепване на трансграничното, транснационалното и междурегионалното сътрудничество (2,52% от бюджета).

✓ Европейски фонд за регионално развитие

ЕФРР представлява най-мащабният финансов инструмент на Общността за подкрепа на МСП. Неговата цел е да намали диспропорциите в развитието между отделните региони и да окаже подкрепа на социалната и икономическа кохезия в рамките на Европейския съюз. С цел укрепване и изграждане на конкурентноспособен капацитет на МСП, по линия на ЕФРР се финансират дейности в редица области:

1. предприемачество, иновации и конкурентноспособност на МСП (например, предприемаческо наставничество, иновативни технологии и системи за управление в МСП, екологични иновации, по-добро ползване на ИКТ);
2. подобряване на регионалната и местна среда на функциониране на МСП (например, достъп до финансиране във фазата на създаване и растеж на МСП, бизнес инфраструктура и услуги в подкрепа на МСП, научноизследователска и развойна дейност и капацитет за иновации на регионално и местно ниво, бизнес сътрудничество и капацитет за иновации);
3. междурегионално и трансгранично сътрудничество между МСП;

4. инвестиции в човешки ресурси (паралелно с финансиране по линия на Европейския социален фонд)

За разлика от много други източници на финансиране в рамките на ЕС, програмите по линия на ЕФРР не се управляват пряко от Комисията, а от националните и регионалните власти. Те също така играят ролята на центрове за контакт по отношение на предложенията за финансиране и избора на проектите.

За допълнителна информация: http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/feder/index_bg.htm

На страницата в интернет на Генерална дирекция "Регионална политика" е публикувана информация за действията на Европейския съюз в подкрепа на регионалното развитие:

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Тази информация съдържа:

- списък на институциите, управляващи структурните фондове във всеки отделен регион:
http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_en.cfm и

- обобщение на наличните програми във всеки регион:
http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/index_en.cfm

✓ **Европейски социален фонд**

В рамките на периода 2007-2013 г., по линия на Европейския социален фонд се предоставя подкрепа, свързана с очакванията и управлението на икономическата и социалната промяна, като съществуват редица възможности за подкрепа на МСП. Четирите ключови области за действие по направление "регионална конкурентност и заетост" са:

1. повишаване на приспособимостта на работещите и предприятията;
2. укрепване на достъпа до трудова заетост и участието в пазара на труда;
3. утвърждаване на социалното включване посредством борба с дискриминацията и улесняване на достъпа до пазара на труда за хората в неравностойно положение;
4. популяризиране на партньорството за реформи в областта на трудовата заетост и включването.

В най-слабо развитите региони, основният акцент при разходване на средствата по линия на Фондовете е поставен върху стимулирането на структурното приспособяване, растежа и създаването на работни места. За тази цел, по линия на цел "Конвергенция", ЕСФ предоставя подкрепа също и за:

1. усилията за подобряване на инвестициите в човешки капитал, и по-специално посредством подобряване на системите за образование и обучение;
2. дейности, насочени към развитието на институционален капацитет и ефективност на публичните администрации на национално, регионално и местно равнище.

За допълнителна информация: http://ec.europa.eu/employment_social/esf

✓ Фонд за развитие на селските региони

През периода 2007-2013 г. Фондът за развитие на селските региони поставя акцент върху три тематични области: подобряване на конкурентноспособността в областта на земеделието и горското стопанство; околната среда и извънградските райони; подобряване на качеството на живота и разнообразяването на икономиката в селските региони; Посредством четвърта ос се въвеждат и възможности за възприемане на подходи за развитие на селските региони на местна основа, в посока "отдолу-нагоре".

По отношение на всеки набор от приоритети, страните-членки изготвят национални стратегии за развитие на селските региони на базата на следните шест стратегически указания на Общността:

1. подобряване на конкурентноспособността на селскостопанския и горския сектор;
2. подобряване на околната среда и на извънградските райони;
3. подобряване на качеството на живот в селските региони и стимулиране на разнообразяването;
4. изграждане на местен капацитет за трудова заетост и разнообразяване;
5. формулиране на приоритетите в програми;
6. взаимно допълване между инструментите на Общността.

За допълнителна информация: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_en.htm

Съвместните инициативи на Европейската Комисия и на Европейския Инвестиционен Фонд - JEREMIE и JASMINE са представени в Глава 3 Финансови инструменти

3. Финансови инструменти

Моля, обърнете внимание, че по линия на схемите не се предоставя директно финансиране за МСП; средствата обикновено се предоставят на финансови посредници, сред които банки, кредитни институции или инвестиционни фондове. Те са предназначени за повишаване на обема на наличните заемни средства, които могат да бъдат предоставени на МСП, и стимулиране на посредниците към развитие на собствения им капацитет за кредитиране на МСП.

✓ Рамкова програма "Конкурентноспособност и иновации" (ПКИ)

По линия на Рамковата програма Конкурентноспособност и иновации (ПКИ) 1130 милиона евро са определени за **финансови инструменти** за периода 2007-2013 г. Тези средства се организират по три схеми, които се управляват от Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ от името на Европейската комисия):

1. Инструментът за висок растеж и иновативни МСП (ИРИ) цели повишаване на предлагането на капиталово финансиране за иновативни МСП, както на ранните етапи на тяхната дейност (ИРИ1), така и във фазата на разрастване на тяхната дейност (ИРИ2). Инструментът ИРИ е средство за споделяне на риска и печалбите с инвеститорите на частен капитал, предоставяйки важен лост за предлагането на капиталово финансиране на иновативни компании.
2. Гаранционният инструмент за МСП предоставя допълнителни гаранции по гаранционни схеми, с цел повишаване на предлагането на дългово финансиране на МСП. Акцентът на усилията е съсредоточен върху елиминиране на случаите на неуспешно функциониране на пазарите в четири области:
 - (i) достъп до кредитиране (или заместващи форми на кредитиране, например лизинг) на МСП с потенциал за растеж;
 - (ii) предоставяне на микро-кредити;
 - (iii) достъп до капиталово или квази-капиталово финансиране
 - (iv) секюритизация.
3. Схемата за изграждане на капацитет оказва подкрепа на капацитета на финансовите посредници в някои страни-членки.

За допълнителна информация: http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/cip-financial-instruments/index_en.htm
<http://eif.europa.eu>

Ако искате да разберете дали дадено МСП отговаря на условията, за да кандидатства за заем, или да потърсите източник на кредитиране по линия на РПКИ във вашата страна, вижте <http://access2finance.eu>

✓ "Съвместни европейски ресурси за микро, малки и средни предприятия" (JEREMIE)

JEREMIE представлява съвместна инициатива на Европейската комисия, Европейския инвестиционен фонд и Европейската инвестиционна банка. Нейната цел е подобряване на достъпа до финансиране на микро до средните предприятия, и по-специално на предлагането на микро кредити, финансиране чрез инвестиции на рисков капитал или гаранции, както и други форми на иновативно финансиране. Поставен е специален акцент върху подкрепата за наскоро регистрирани компании, трансфера на технологии, фондовете за технологии и иновации и микрокредитирането. Инициативата JEREMIE е управлявана като неразделен елемент на програмите по линия на Европейския фонд за регионално развитие, като селекцията на проектите се осъществява на съответното национално и регионално равнище.

Моля, имайте предвид, че програмата се управлява и проектите се селектират на национално и/или регионално равнище.

Допълнителни данни:

<http://eif.europa.eu/jeremie>

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/jeremie_en.htm

Информация за условията на кредитиране по JEREMIE във вашата страна или регион можете да получите от съответния национален или регионален управляващ орган:

http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_bg.cfm

✓ Съвместно действие за подкрепа на институциите за микрофинансиране в Европа - JASMINE

JASMINE представлява съвместна инициатива на Европейската комисия и Европейския инвестиционен фонд в сътрудничество с Европейската инвестиционна банка, която е допълнение към инициативата JEREMIE. Тя цели подобряване предлагането на микрокредити в Европа посредством две основни дейности: чрез предоставяне на техническа помощ на институциите за микрофинансиране с цел укрепване на надеждността им като финансови посредници и по-лесното получаване на капитал; както и чрез финансиране на дейностите на небанковите финансови институции с цел осигуряване на възможност за предоставянето на по-голям брой кредити. Целта на програмата е подобряване на достъпа до финансиране на малки предприятия, безработни или все още незаети лица, които биха желали да осъществяват дейност като самостоятелно заети лица, но нямат достъп до традиционните банкови услуги. Началото на тази програма бе поставено през 2008 г. с тригодишна пилотна фаза и първоначален капитал от 50 милиона евро.

Допълнителни данни:

<http://eif.europa.eu/jasmine/activity/index.htm>

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/micro_en.htm

✓ **Собствени инвестиции на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ)**

Дейността на ЕИФ се базира на два инструмента:

- **Инструментите за рисков капитал** на ЕИФ се състоят от капиталови инструменти във фондове от рисков капитал и бизнес инкубатори за оказване на подкрепа на МСП, особено на онези от тях, които са новосъздадени и технологично ориентирани.
- **Гаранционните инструменти** на ЕИФ се състоят в предоставяне на гаранции на финансовите институции, които покриват кредити, отпуснати на МСП.

За допълнителна информация:

<http://eif.europa.eu>

http://eif.europa.eu/you_are/small_business/index.htm

http://www.eif.org/EIF_for/sme_finance/index.htm

✓ **Заеми на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ)**

Тези кредити ще бъдат предоставени чрез посредници от рода на търговските банки. Те са предназначени за инвестиции на МСП в материални и нематериални активи. Освен това кредитите на ЕЦБ могат да спомогнат за стабилност на базата на оборотния капитал на МСП, т.е. кредити, отпуснати за финансиране на задължения, свързани с търговския цикъл на МСП, а отразяването на дългосрочните нужди от финансиране на МСП в това отношение може също да бъде подходящо за финансиране от ЕЦБ. Срокът за погасяване на кредитите ще бъде между 2 и 12 години, а максималният размер на един кредит – 12,5 милиона евро.

За допълнителна информация:

<http://eib.europa.eu>

<http://eib.europa.eu/projects/topics/sme/index.htm>

<http://eib.europa.eu/about/news/eib-loan-for-smes.htm>

<http://eib.europa.eu/projects/topics/sme/intermediaries/index.htm>

Списък на финансовите посредници в държавите членки на ЕС ще намерите на адрес:
<http://eib.europa.eu/projects/topics/sme/intermediaries/europe.htm?lang=en>

Списък на финансовите посредници в страни извън ЕС ще намерите на адрес:
<http://eib.europa.eu/projects/topics/sme/outside-eu/index.htm?lang=en>

✓ Европейски механизъм за микрофинансиране "Прогрес"

ЕС създаде нов Европейски механизъм за микрофинансиране "Прогрес", който предоставя микрокредити на малки предприятия и на хора, които са загубили работата си и искат да започнат собствен бизнес.

За допълнителна информация:

http://www.eif.org/what_we_do/microfinance/progress/index.htm

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=bg&catId=836>

Проверете наличието на финансов посредник за предоставяне на микрокредити по линия на механизма за микрофинансиране "Прогрес" във вашата страна:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=983&langId=bg>

4. Подкрепа за интернационализацията на МСП

Моля, обърнете внимание, че по линия на тези схеми не се предоставя директно финансиране за МСП, а средствата са насочени към посреднически организации и/или публични власти. Поради тази причина подкрепата често е непряка.

СТРАНИ КАНДИДАТКИ И СЪСЕДНИ на ЕС СТРАНИ

✓ **Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП)**

От м. януари 2007 г. Инструментът за предприсъединителна помощ (ИПП) замени серия инструменти за страните-кандидатки (ФАР, ИСПА, САПАРД...) Той е изграден от пет различни компонента: помощ при прехода и изграждането на институции; трансгранично сътрудничество; регионално развитие; човешки ресурси; развитие на селските региони.

Страните-бенефициенти се разделят на две категории:

- страни-кандидатки за членство в ЕС, които имат право на всичките пет компонента по линия на ИПП;
- потенциални страни-кандидатки от западните части на Балканския полуостров, които имат право само на първите два компонента.

Европейската комисия предоставя непряко финансиране на МСП от страните, които имат право на всички компоненти по линия на ИПП, като улеснява достъпа до предлагането на заеми, до лизинговите операции и до операциите с ценни книжа, посредством сътрудничеството с Международните финансови институции (ЕИБ и ЕБВР). Финансовите посредници, разположени на територията на страните-кандидатки, трябва да поемат отговорността за развитие на операциите на МСП, като важна част от тяхната дейност.

На следните сайтове можете да намерите списък на финансови посредници за всяка държава:

<http://www.ebrd.com/apply/small/index.htm>

<http://eib.europa.eu/products/loans/intermediated/index.htm>

За допълнителни подробности и информация за националните контакти във всяка страна, виж:

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/ipa/index_bg.htm

✓ **Механизъм на инвестиране в съседни страни (МИСС)**

Целта на Европейската политика на добросъседство, стартирана през 2004 г., е да се установи привилегировано сътрудничество между страните, разположени в непосредствена близост до ЕС посредством по-задълбочени политически взаимоотношения и икономическа интеграция. Общо шестнадесет съседни държави могат да се възползват от тази политика. Дейностите, свързани с тази политика, са

финансирани от Европейския инструмент за добросъседство и партньорство (ЕИДП). За периода 2007 г. – 2013 г. общият бюджет за провеждането на тази политика е 12 милиарда евро, разпределени между програмите на отделните страни съобразно нуждите им, абсорбционния им капацитет и изпълнението на договорените реформи. Освен това механизмът за инвестиране в съседни страни поддържа частния сектор специално чрез операции с рисков капитал, предназначени за МСП.

В рамките на периода 2007 г. – 2013 г. общият бюджет за тази инициатива е 745 милиона евро, който е попълнен от преките вноски на държавите-членки и от тръстов фонд, управляван от Европейската инвестиционна банка.

За да се възползва от този механизъм, проектът трябва да се представи от Европейска публична финансова институция, оценена от борда на МИСС като институция с необходимите качества (например, Европейската инвестиционна банка или Европейската банка за възстановяване и развитие).

Допълнителни данни:

http://ec.europa.eu/world/enp/index_en.htm

http://ec.europa.eu/europeaid/where/neighbourhood/regional-cooperation/irc/investment_en.htm

✓ **Програма за инвестиране в източноевропейските страни**

Целта на европейската политика на добросъседство, стартирана през 2004 г., е да се установи привилегировано сътрудничество между страните, разположени в непосредствена близост до ЕС посредством по-задълбочени политически взаимоотношения и икономическа интеграция. Общо шестнадесет съседни страни могат да се възползват от тази политика. Дейностите, свързани с тази политика, са финансирани от Европейския инструмент за добросъседство и партньорство (ЕИДП). За периода 2007 г. – 2013 г. общият бюджет за провеждането на тази политика е 12 милиарда евро, разпределени между програмите на отделните страни съобразно нуждите им, абсорбционния им капацитет и изпълнението на договорените реформи.

С общ бюджет от 7 милиона евро за периода 2010 г. – 2013 г., целта на програмата за инвестиране в източноевропейските страни е да се поддържа икономическото развитие в региона (Армения, Азербайджан, Беларус, Грузия, Молдова и Украйна) и да се подобри бизнес средата. По линия на програмата се поддържа процеса на интернационализация на МСП, като се подобрява тяхната мрежа и се насърчава тяхното търговско развитие.

Допълнителни данни:

http://www.enpi-info.eu/maineast.php?id=315&id_type=10

http://ec.europa.eu/europeaid/work/ap/aap/2011_en.htm

✓ **Инструмент за финансиране на МСП от ЕС и ЕБВР**

По линия на тази програма се предлага финансиране на МСП в 11 страни от централна Европа, включително присъединени страни към ЕС и нови страни-членки. Финансирането се осъществява посредством местни банки, лизингови дружества и фондове за инвестиране в акции. Наличните заделени средства от ЕБВР са на стойност 847 милиона евро, като Европейската комисия е внесла 130 милиона евро.

Допълнителни данни:

<http://www.ebrd.com/pages/sector/financial/sme.shtml>

<http://www.ebrd.com/pages/about/policies/msme.shtml>

✓ **Нефинансова подкрепа от ЕБВР: Програми TAM и BAS**

Посредством програмите TAM (Оздравителен мениджмънт) и BAS (Бизнес консултантски услуги) ЕБВР помага на частните предприятия да се приспособят към изискванията на пазарната икономика и допринася за развитието на малките и средните предприятия. Първата програма е насочена към промените в управлението и структурата на дружествата, като предоставя съвети от опитни ръководни кадри, докато втората програма подпомага кратковременните инициативи и развива устойчива инфраструктура за местни бизнес консултантски услуги.

За кандидатстване по линия на тези програми компаниите могат директно да изпратят попълнено заявление за TAM или BAS програма, което се предава на управителната група и тя решава дали проектът да продължи напред и какви да са условията на сътрудничеството.

Допълнителни данни:

<http://www.ebrd.com/pages/workingwithus/tambas/guide.pdf>

<http://www.ebrd.com/pages/workingwithus/tambas.shtml>

✓ **Заеми на ЕИБ за МСП в страните от Източното партньорство**

В рамките на Източното партньорство през 2009/2010 г. ЕИБ ще отпусне кредити за МСП в източните съседни страни на ЕС, като по този начин ще разшири географската площ на отпусканите от нея кредити отвъд границите на Европейския съюз, на Западните Балкани и на предприсъединените страни.

Списък на финансовите посредници във всяка държава ще намерите на уебсайтовете на ЕИБ:

<http://eib.europa.eu/products/loans/intermediated/index.htm>

Допълнителни данни:

<http://eib.europa.eu/about/press/2009/2009-184-eib-launches-sme-loans-for-eus-eastern-neighbours.htm>

<http://www.eib.europa.eu/projects/regions/eastern-neighbours/index.htm?lang=en>

✓ **Заеми, отпускани от ЕИБ за МСП от страните-партньори от средиземноморския регион (FEMIP)**

Механизмът за евро-средиземноморски инвестиции и партньорство (FEMIP) предоставя заеми на малки предприятия в страни от Средиземноморския регион (Алжир, Египет, Газа/Западния бряг, Израел, Йордания, Ливан, Мароко, Сирия и Тунис) основно чрез местни посредници за проекти, които насърчават развитието на икономическата инфраструктура в региона.

For further information on partnership with Mediterranean neighbours, see Euromed website:

http://www.enpi-info.eu/indexmed.php?lang_id=450

ЗА ДЪРЖАВИТЕ ОТ ЛАТИНСКА АМЕРИКА

✓ **АЛ-Инвест IV**

Целта на тази програма е да подкрепя интернационализацията на МСП в Латинска Америка посредством мрежа от оператори от Европа и Латинска Америка, които си сътрудничат за организирането на срещи между дружества, които развиват дейността си в рамките на един и същи сектор от двете страни на Атлантическия океан. Участниците получават програми за индивидуални срещи, уредени специално за тях въз основа на съответните им профил и предлагани от тях продукти.

Финансирането се предоставя на организации с идеална цел, като, например, търговски камари, за организирането на срещи между компании със сходни интереси, с цел улесняване на сътрудничеството. AL-Invest IV (2009-2012) се осъществява от 3 латиноамерикански бизнес организации: NAFIN, CAINCO и CNI. Компаниите могат да се възползват от възможността за пряко участие в мероприятията. Организационните разходи се поемат от Европейската комисия, която участва в програмата с бюджет от 50 милиона евро.

Допълнителни данни:

http://ec.europa.eu/europeaid/where/latin-america/regional-cooperation/al-invest/index_en.htm

Азия

✓ **Програма „Портал на ЕС“**

Целта на тази програма, която стартира през 2008 г. и трябва да приключи през 2015 г., е да насърчи представянето на европейски продукти на японския и южнокорейския пазар, за допълване и добавяне на стойност към дейностите за насърчаване на износа на отделни страни-членки в индустриалните сектори на икономиката на ЕС, считани за притежаващи висок потенциал в Япония или Корея (здравеопазване и медицински технологии, строителни материали и технологии, информационни и комуникационни технологии, технологии в областта на околната среда и енергетиката, вътрешен дизайн, моден

дизайн). Участващите МСП получават непряка подкрепа посредством организации на търговски мисии с цел улесняване на сътрудничеството, както и финансова и специфична логистична подкрепа.

Допълнителни данни:
<http://www.eu-gateway.eu>

✓ Програми за сътрудничество между ЕС и Япония в областта на промишлеността

Това са годишни програми, които са отворени за дружества с различна големина, включително и МСП. Предоставя се непряка подкрепа чрез организацията на програми за обучение в Япония, които са безплатни и включват стипендии за участниците от МСП. Понастоящем съществуват 4 програми:

- Програма HRTP цели да подпомогне ръководителите на европейски МСП, ангажирани отблизо в отношенията на техните компании с Япония, в установяването на присъствие на японския пазар. Петседмичният престой в Япония включва изучаване на японски език и култура, тематични лекции и семинари, както и посещения в компании.
- Програма DBP (Дистрибуция и бизнес практики) представлява 5/8-дневно посещение в Япония с цел оказване на съдействие на европейските компании за придобиването на практически познания относно системата на дистрибуция в Япония.
- Програма FDI (Преки чуждестранни инвестиции) включва 5-дневно посещение в Япония, при което участниците в програмата придобиват практически познания относно начина, по който европейските фирми могат да се възползват от политиката на Япония в областта на преките чуждестранни инвестиции за започването или разширяването на дейността си в Япония чрез придобиване на местни активи.
- Програма WCM е интензивно 5/8-дневно посещение в Япония, свързано с подобрене на производителността и намаляване на разходите в производствения сектор и включва посещения на най-модерните в световен мащаб фабрики.

Допълнителни данни:
<http://www.eu-japan.eu/global/business-training.html> - (страницата е налична и на японски)

✓ Китай

- Да опознаем Китай

Програма за обучение, организирана от Еврокамарите и други заинтересовани страни и съфинансирана от Европейската комисия. По линия на тази програма бизнес организациите се обучават как да подпомагат европейските фирми в по-доброто опознаване на китайската икономика и повишаването на конкурентоспособността им на китайския пазар.

Допълнителни данни:

<http://www.understandingchina.eu/>

- Програма за обмен и обучение на мениджъри от ЕС и Китай

Програма осигурява обучение за китайски и европейски мениджъри по езици, бизнес култура и практики на другия континент.

Допълнителни данни:

http://www.metp.net.cn/english/index_asp_ColumnId=271

Относно информация за възможностите в други географски региони и държави, разгледайте страницата, озаглавена “Програми и проекти” в уебсайта на EuropeAid, Службата за сътрудничество на Европейския съюз:

http://ec.europa.eu/comm/europeaid/index_bg.htm

Покани за представяне на предложения

EuropeAid, службата за сътрудничество на Европейския съюз, публикува **обяви за търгове и покани за отправяне на предложения** на своята страница за програми за външни връзки по линия на някои, от които се предлагат възможности за кандидатстване и на МСП.

Допълнителни данни:

<https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?do=publi.welcome>

5. Къде да потърсим помощ на местно равнище

✓ „Enterprise Europe Network”

Мрежа „Enterprise Europe Network” е най-голямата европейска мрежа за подкрепа на бизнеса и иновациите, като предоставя интегрирани, висококачествени услуги в подкрепа на МСП. Мисията на мрежата е да предоставя интегрирана информация, възможности за бизнес сътрудничество и услуги в областта на трансфера на иновации и технологии, целящи оказването на съдействие на малките предприятия и иновативните МСП.

Една от основните дейности на мрежата е информирането на предприятията по въпроси, свързани с ЕС, и предоставянето на Комисията на обратна информация за обезпечаване на съгласуваността между бъдещото законодателство и потребностите на МСП. Членовете на мрежата притежават експертни познания и опит в области от специфичен интерес за компаниите, сред които обществените поръчки, бизнес сътрудничеството, финансирането, иновациите, трансфера на технологии, пазарните проучвания и европейското законодателство. В допълнение към това, членовете на мрежата оказват съдействие на компаниите в кандидатстването по проекти на Комисията и изпълнението на административните изисквания. Те имат пряк достъп до Европейската комисия и се подпомагат от работещи в тези специфични направления служители на Изпълнителна агенция „Конкурентноспособност и иновации” в Брюксел, които им оказват съдействие за разрешаване на най-сложните въпроси.

Информацията се представя на дружествата посредством дейности за повишаване на осведомеността (участие в панаири, организиране на семинари, лекции, уъркшоп, ...) и редица публикации, предлагани на съответните местни езици (ръководства, бюлетини, интернет страници...).

Мрежа „Enterprise Europe Network” подкрепя иновациите чрез посреднически услуги за трансфер на технологии и иновации. Подкрепа се предоставя и за мероприятия, целящи изграждането на партньорства между всички заинтересовани страни, работещи в областта на иновациите и разпространението на информация по въпроси в тази област и експлоатацията на технологии, основаващи се на изследователска дейност. Мрежата управлява база данни с повече от 12 000 предложения и търсения за сътрудничество. They operate a partnership database with more than 12.000 offers and request for cooperation.

Мрежа "Enterprise Europe Network" е в състояние да окаже съдействие независимо от конкретния етап на бизнес цикъла, в който се намира определена компания, и степента, в която познава европейските въпроси. По линия на мрежата компаниите ползват съдействие, което им позволява да се възползват от съществуващите бизнес възможности, и е в състояние да им осигури достъп до международните пазари чрез своите партньори в повече от 47 страни. Мрежа "Enterprise Europe Network" разполага с близо 600 офиса, разположени на територията на цяла Европа и в трети страни. Сред тях са всички държави-членки на ЕС, страните-кандидатки за членство, асоциираните към програма "Конкурентноспособност и иновации" страни, държавите-членки на Европейското икономическо пространство, страните, включени в обхвата на Европейската политика за добросъседство и някои основни икономически зони като Китай, Русия, Южна Корея, Мексико и САЩ.

За допълнителна информация: <http://ec.europa.eu/enterprise-europe-network>
За да намерите най-близкия до вас клон на мрежата "Enterprise Europe Network"
<http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/about/branches>

✓ **Външни за ЕС бизнес центрове**

Индия

Европейският Център за Бизнес и Технологии в Делхи, съфинансиран от Европейската Комисия, отвори врати през януари 2009. Скоро се очакват да бъдат открити и сателитни офиси в Мумбай, Калкута и Бенгалор. Центърът се ръководи от Еврокамарите, в сътрудничество с 16 бизнес и изследователски организации от 4 различни сектора – биотехнологии, енергетика, околна среда и транспорт. Целта е центърът да стане опорна точка за европейските фирми и изследователски организации, които желаят да пробият на индийския пазар. Дейности на Центъра са многобройни : предоставяне на информация и проучване на пазара, оказване на съдействие и специализирани по сектори дейности.

За допълнителна информация :
<http://www.ebtc.eu/>

Китай

Центърът за подкрепа на европейски МСП, финансиран от Европейската Комисия (€5 милиона), ще предоставя информация, съвети, обучения, и брокерски услуги на европейските МСП желаещи да изнасят или инвестират на китайския пазар. За

допълнителна информация :
http://ec.europa.eu/delegations/china/documents/projects/eu_sme_centre.pdf
<http://www.eusmecentre.org.cn>

Други източници на информация

Портал на МСП: Този портал обобщава цялата информация, предоставена от ЕС за и в полза на МСП, от практически съвети до политически въпроси, от местни центрове за контакт до мрежови връзки.<http://ec.europa.eu/small-business>

Базата данни със заглавие “Обществени поръчки и безвъзмездни средства” в уебсайта “Европа” съдържа преглед на всички програми и инструменти на ЕС :
http://ec.europa.eu/contracts_grants/index_bg.htm

ЕЕТ, електронен ежедневник за търгове: база данни за търговете за обществени поръчки, публикувани в Официалния вестник на Европейския съюз:
<http://ted.europa.eu/>

Вашата Европа Предприятия: този портал предоставя на отделните лица и стопански организации практическа информация за техните права, както и съществуващите възможности в ЕС като цяло и в отделните държави-членки:
http://ec.europa.eu/youreurope/business/index_bg.htm

Генерална дирекция Предприятия и индустрия – Европейска комисия:
http://ec.europa.eu/enterprise/index_en.htm

Отказ от отговорност

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност или задължение от какъвто и да е характер по отношение на съдържанието се в настоящия документ информация. Възпроизводството на съдържанието е разрешено при цитиране на източника.